

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/164/2016
Identifikačné číslo spisu:	3812215817
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3812215817.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci určenia otcovstva k maloletej J. narodenej XX. F. XXXX, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, Šumperská 1, matkou ktorého dieťaťa je E., bývajúca v H., proti E. bývajúcemu v U., H., súdom ustanovenému opatrovníkovi nebohého S. zomrelého XX. Z. XXXX, naposledy bytom v H., vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15 P 110/2012, o dovolaní E. bývajúcej v H., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová, s.r.o. so sídlom v Trenčíne, Piaristická 46, IČO: 36 837 857, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. januára 2016 sp. zn. 4 CoP 56/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 30. januára 2013, č. k. 15 P 110/2012-40 o nepripustení vedľajšieho účastníka O. na strane odporcu s tým, že dorúčením písomného oznámenia O. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu nenastali. Potvrdenie prvostupňového uznesenia odôvodnil jeho vecnou správnosťou, stotožňujúc sa s právnym záverom prvostupňového súdu o tom, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva nenastali. Uviedol, že vzhľadom na zmysel vedľajšieho účastníctva v konaní (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov) treba ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014, pokiaľ ide o vznik účinkov vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel, a preto pokiaľ O. vstúpila do konania ako vedľajší účastník do konania v štádiu, v ktorom odporcovi (rozumej muža, ktorého otcovstvo má byť určené, pozn. dovolacieho súdu), už odporcovi na strane, ktorého do konania vstúpila odvolacia lehota proti rozsudku súdu prvého stupňa nezačala plynúť, nakoľko sa práva na podanie odvolania vzdal, jej vstupom do konania sa nemôže naplniť zmysel vedľajšieho účastníctva, ktorým je „pomoc v spore“. Zdôraznil, že podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p. je potreba súhlasu (hlavného) účastníka a táto podmienka

splnená nebola.

2. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie E. (ďalej aj „dovolateľka“) s odôvodnením, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť realizovať jej procesné oprávnenia (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jej presvedčenia je napadnuté rozhodnutie nedostatočne odôvodnené do tej miery, že je nepreskúmateľné. V danej veci súdy nesprávne posúdili náležitosti vstupu do konania v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p. najmä vzhľadom ku skutočnosti, že ustanovený opatrovník konal v rozpore so záujmami zastúpeného jej už nebohého manžela, že o existencii nemanželského dieťaťa sa dozvedela až po smrti manžela a takáto skutočnosť má významný dopad na prebiehajúce dedičské konanie, hlavne na dedičské podiely, ich výšku a teda na jej majetkové pomery a majetkové pomery jej syna. Vzhľadom k uvedenému žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a to tak, že jej vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu pripustí.

3. Kolízny opatrovník maloletej a matka maloletej vo vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“). Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivej ochrane porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP.).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom (§ 424 CSP), zastúpeným advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či je dovolanie procesne prípustné a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

6. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p, resp. § 237 ods. 1 O.s.p. Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 239 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o uznesenie so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy jedine vtedy, ak by konanie, ktoré vydaniu predmetného uznesenia predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Takú vadu konania ale dovolací súd nezistil.

7. Pokiaľ dovolateľka videla odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolací súd pripomína, že aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 196/2014) „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania

podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ má za to, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že súdy rozhodli nesprávne, vidí odňatie možnosti pred súdom konať v tom, ako súdy posúdili vec po právnej stránke. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ale odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti len s faktickou činnosťou súdu (s jeho procesným postupom v konaní) a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, ktoré spočíva v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav, a ktoré je vyjadrené v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi tohto konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovacej praxi senátov najvyššieho súdu všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (o taký prípad v prejednávanej veci nešlo), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), lebo ním súd neznemožňuje účastníkovi konania realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať.

8. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovení § 239 O.s.p. a vady konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. v dovolacom konaní nevyšli najavo, najvyšší súd odmietol dovolanie E. ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

9. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 52 CMP.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.